

Asia: VM057:00/2018 VM/2527/00.01.00.01/2017

Luonnos valtioneuvoston selonteoksi "Eettistä tietopolitiikkaa tekoälyn aikakaudella"

Lausunnonantajan lausunto

Kirjoittakaa luonnosta koskevat yleiset kommenttinne tähän:

Selonteko tekoälystä ja tietopolitiikasta on tarpeellinen ja siinä on nostettu esiin useita niiden kehittämisen kannalta keskeisiä asioita. Tieto tulee nähdä yhä selkeämmin resurssina, ja yhteisen tiedon käsittelyyn tulisi olla rahan käsittelyä vastaavat standardit normitukset. Tulevaisuudessa tiedon yhteentoimivuus korostuu yhä enemmän. Vertailun vuoksi on hyvä muistaa, että Internetin läpimurto toteutui vasta standardien tietoliikennemenetelmien ja standardin selainkäyttöliittymän myötä.

Selonteon tarpeellisuutta lisää myös se, että suomenkielinen aihealueen terminologia on sisällöltään moniselitteistä verrattaessa esimerkiksi englanninkielisiin käsitteisiin: digitalisaatio, tekoäly, data, tieto, informaatio, osaaminen, äly jne. Tätä käsittekenttää voitaisiin selonteossa selkeyttää.

Selonteko on yhteenveto laajan taustajoukon tekemästä työstä. Tämä myös tarkoittaa, että lausunnolla oleva luonnos on osin pirstaleinen ja tekstit osin päällekkäisiä.

Toimenpiteiden vastuujakoa tai resursointia ei ole tarkasti käsitelty, vaan monet tarpeet ja toimenpiteet todetaan passiivissa. Linjaukset ovat jossain määrin hajanaisia. Esimerkiksi korkeakoulusektorille asetettavia odotuksia ei juurikaan kuvata.

Kirjoittakaa yllä mainittua kohtaa koskevat kommenttinne tähän:

Selonteon monet näkökulmat tietopolitiikan tarkastelussa ovat merkittävä lisäarvo kansallisen kokonaiskuvan luomiseksi.

Luonnoksen työstämisessä tulisi kiinnittää huomiota siihen, miten radikaalia muutosta tavoitellaan ja mikä sen suhteen on realistista. Nykyistä lähtötilannetta ja yleistä muutosvalmiutta ei varsinaisessa selonteossa ole ehkä riittävästi arvioitu. Tekoälyä voidaan soveltaa radikaalistikin toimintatapojen uudistamiseen. Muutos voi myös olla hidas ja evolutionäärinen. Suurta muutosta ja uutta

kilpailukykyä ei edusta se, jos uusia nimilappuja annetaan jo olemassa oleville käytännöille. Esimerkiksi robotiikasta saatetaan puhua nykyään sovellustapojen yhteydessä, joita on pitkään käytetty ja aiemmin nimitetty esimerkiksi sovellusten komentojonoiksi, scripteiksi tms. Vastaavalla tavalla tekoäly-käsitteen alle voidaan pyrkiä tuomaan vanhoja asioita uudessa kaavussa.

Kirjoittakaa yllä mainittua kohtaa koskevat kommenttinne tähän:

-

Kirjoittakaa yllä mainittua kohtaa koskevat kommenttinne tähän:

Kirjoittakaa yllä mainittua kohtaa koskevat kommenttinne tähän:

voisi käsitellä enemmän. On huomattava, että monet globaalit palvelut, joihin selonteossakin vähintäänkin epäsuorasti viitataan, ovat syntyneet paitsi isolla riskirahoituksella myös ”laittomina”, radikaaleina innovaatioina ja sopimattomina vallinneisiin rakenteisiin.

Kansalaisten luottamuksen merkitys kansallisesti avattavaan dataan on varmasti tärkeä. Henkilökohtaisen datan yhteiseen hyödyntämiseen syntyy helposti epäluuloja, tästä on jo esimerkkejä terveysdatan toissijaisen käytön sallimiseen liittyvässä keskustelussa. Selonteossakin tulisi korostaa enemmän tällaisen yleiskäyttöisen datan anonymisointia ja muita tietosuojaa lisääviä mahdollisuuksia ja rajoituksia. Ammattikorkeakoulujen näkökulmasta yksi tällainen ajankohtainen keskustelun teema on opiskelijadatan käyttö mm. eri tasoilla tarvittavasta oppimisanalytiikasta.

Kirjoittakaa yllä mainittua kohtaa koskevat kommenttinne tähän:

-

Kirjoittakaa yllä mainittua kohtaa koskevat kommenttinne tähän:

-

Kirjoittakaa yllä mainittua kohtaa koskevat kommenttinne tähän:

Suomi vauras ja teknologisesti kehittynyt yhteiskunta, jolla on mahdollisuudet hyötyä tekoälystä ja uusista teknologioista. Suomella on kehittynyt koulutusjärjestelmä, jolla on kyky vastata tekoälyn vaatiimiin osaamisen haasteisiin. Nämä haasteet koskevat uusien teknologioiden kehittämistä ja hyödyntämistä. Tämän rinnalla on koulutuksella ja jatkuvalla oppimisella huolehdittava, että työelämän asiantuntijoille ja sinne valmistuvilla on koulutuksen päättymisen jälkeen ymmärrystä tekoälyn mahdollisuuksista eri toimialoilla, jotta he osaavat hyödyntää uusia mahdollisuuksia eri toimialoilla.

Ammattikorkeakoulut voivat ottaa selonteossa kaavaillun kehityksen edistämisessä monenlaisia rooleja, koska ne ovat käytännön kosketuksessa yrityselämän kanssa. Eri alojen koulutusten sisällöt mahdollistavat jatkuvaa oppimista yritysten liiketoiminnan uudistamiseksi. Sosiaali-, terveys- ja humanististen alojen kouluttajina ammattikorkeakoulut ovat asiantuntijoita eettisissä kysymyksissä, joita uusien teknologioiden soveltaminen tuo mukanaan.

Tekoälyn ja uusien teknologioiden haasteet ja mahdollisuudet koskevat kaikkia toimialoja. Erityisen haastavassa tilanteessa voivat olla pk-yritykset, joista kaikki eivät ole osa suurten innovaatiovetoisten yritysten johtamia arvoketjuja. Kansantalouden, työllisyyden ja siten yhteiskuntarauhan kannalta on keskeistä, että pk-sektoria tuetaan uudistumaan. Työelämän kehittäminen ja yritysten innovaatiotoiminnan tukeminen ovat osa ammattikorkeakoulujen perustehtävää.

Kirjoittakaa yllä mainittua kohtaa koskevat kommenttinne tähän:

-

Lempinen Petri
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry